

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Ádám Erzsébet által képviselt I. rendű, a dr. Hetényi Géza ügyvéd által képviselt II. rendű felpereseknek, a dr. Arató György ügyvéd által képviselt alperes ellen, bizományosi szerződés megszűnésével esedékes pénztartozás megfizetése iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2009. július 6. napján meghozott, 9.G.41.547/2007/33. számú ítélete ellen, az I-II. rendű felperesek részéről 35., míg az alperes részéről 36. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit a per főtárgya tekintetében helybenhagyja, a késedelmi kamat mértékét 2005. január 1-től a kifizetésig terjedő időre, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző napon érvényes jegybanki alapkamatot 7%-kal meghaladó mértékben állapítja meg. Az alperes által, a felpereseknek, mint egyetemlegesen jogosultaknak fizetendő első fokú perköltséget 929.790 (kilencszázhuszonkilencezer-hétszázkilencven) forintra felemeli, és kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek személyenként 490.000 - 490.000 (négy száz kilencvenezer - négy száz kilencvenezer) forint perköltséget. A peres felek kereseti illetékben marasztalását mellőzi.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek 15 napon belül személyenként 200.000 - 200.000 (kettő százezer - kettő százezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az I. rendű felperes telephelye az ott lévő árukészlettel együtt az alperes birtokába került. Az I. rendű felperes a telephelyén lévő árukészlete értékesítésére 1995. május 25-én bizományi szerződést kötött az alperessel. Az árukészlet átadása az I. rendű felperes számítógépes készletnyilvántartása alapján készült árujegyzék alapján történt. A bizományi szerződés szerint az alperesnek az áru értékesítéséből származó bevétellel havonta kellett elszámolnia. A szerződés határozott időre, egy évre szólt. Az alperes azonban az értékesítéseket az egy éves határidő eltelte után is folytatta és az értékesített áruk ellenértékével havonta elszámolt a felperesnek. Az alperes 1999. december 21-én felszólította az I. rendű felperest, hogy a még meglévő, nem értékesített árukészletet és göngyölegeket 1999. december 31-ig szállítsa el, mert ezt követően őrizni sem hajlandó a megmaradt árukat és göngyölegeket. Az alperes az árukat 2000. január 26-án bizományosa útján, évi 75.000 forintért hulladékként eladta. Az eladásról az alperes 2000. február 27-én tájékoztatta az I. rendű felperest, és felhívta, hogy a 75.000 forintos eladási árról állítson ki számlát.

Az I. rendű felperes keresetében 13.375.937 forint és annak 1999. október 1-től járó kamatai megfizetésére kérte az alperest kötelezni.

Az I. rendű felperes a per során a követelését a II. rendű felperesre engedményezte. Az elsőfokú bíróság a keresetet 75.000 forintot meghaladó részében elutasította. Az volt a jogi álláspontja, hogy a felpereseknek kellett bizonyítania: milyen áruk kerültek az alperes birtokába. Az I. rendű felperes számítógépes nyilvántartása alapján készült árujegyzék nem volt alkalmas ennek bizonyítására, mert az nem felelt meg a számviteli törvény előírásainak. Mivel a szóban lévő árujegyzék az alperesnek átadott áru mennyiségének és összetételének bizonyítására nem volt alkalmas, „a kiindulási alap” bizonytalansága folytán azt sem lehetett megállapítani, hogy az értékesítéseket követően milyen mennyiségű és értékű áru maradt az alperesnél. Kifejtette az elsőfokú bíróság, hogy az egy éves meghatározott idő elteltével a bizományi szerződés megszűnt, mert a szerződő felek a szerződés meghosszabbítására irányuló akaratukat ráutaló magatartással sem jutatták kifejezésre. A szerződés határozott egy éves időtartamának elteltét követően, az alperes a megmaradt árukészletet felelős őrzőként (Ptk. 196. § (1) bekezdés) tartotta a birtokába, a hulladékként értékesített árukészlet ellenértékét az alperes a Ptk. 197. § (3) bekezdése alapján köteles az engedményes II. rendű felperesnek kiadni.

Az ítélet tábla az első fokú ítéletet hatályon kívül helyezte.

Nem értett egyet az elsőfokú bírósággal abban, hogy a per eldöntéséhez szükséges valamennyi tényt a felpereseknek kell bizonyítania: köztük azt is, hogy az alperes, mint bizományos milyen árukat vett át az I. rendű felperestől.

Az áruátvétel az I. rendű felperes számítógépes készletnyilvántartásának felhasználásával történt. Az alperes főkönyvelője is azt vallotta, hogy az árulista tételeit követve vették számba az árukészletet és, ha a jegyzékhez képest eltérést tapasztaltak, azt a jegyzékre feljegyezték.

Rámutatott az ítélet, hogy az ellenkező bizonyításig azt kell feltételezni: az alperes a szóban forgó árulistában felsorolt árukat vette át bizományi értékesítésre az I. rendű felperestől.

Mivel az alperes a szerződésben meghatározott egy éves időtartam elteltét is követően folytatta az értékesítéseket, és az elszámolásokat is havonta megküldte az I. rendű felperesnek, az volt megállapítható, hogy a felek a szerződés tartalmát ráutaló magatartással meghosszabbították.

Az alperest egyébként a Ptk. 513. § (2) bekezdésére figyelemmel, a Ptk. 479. § (2) bekezdése alapján a szerződés megszűnésének időpontjától függetlenül terhelte az elszámolási kötelezettség. Az alperest terhelte annak bizonyítása is, hogy a hulladékként értékesített árucikkek valóban értéktelenek voltak és azok az elszámolásnál nem nyilvántartási, hanem hulladékarón vehetők számításba.

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban lefolytatott további könyvszakértői bizonyítást követően meghozott ítéletével az alperest a II. rendű felperes javára 8.334.380 forint és annak 1999. október 1-től járó kamatai, valamint 766.160 forint perköltség megfizetésére kötelezte.

A II. rendű felperest 249.900 forint, az alperest 500.100 forint kereseti illeték megfizetésére kötelezte.

A megismételt eljárásban kiegészített könyvszakértői vélemény szerint az átadás - átvételnél használt árulista az alperes havonkénti elszámolásai egybevetésével volt megállapítható, hogy milyen áruk voltak az alperes birtokában, amikor az alperes a bizományi szerződést megszüntetnek tekintette és a megmaradt árukat hulladékként értékesítette. Az alperes nem bizonyította, hogy az áruk értéktelenné váltak, ezért a szerződésnek megfelelően, azok értékét általános forgalmi adóval növelt nyilvántartási áron kell számításba venni. Az alperes a bizományi szerződés megszűnésekor birtokában lévő áruk ekként meghatározott értékét a Ptk. 513. § (2) bekezdésére figyelemmel, a Ptk. 479. § (2) bekezdése alapján köteles a II. rendű felperesnek megfizetni.

A peres felek fellebbezéseikben az első fokú ítélet részbeni megváltoztatását kérték; Az alperes akként, hogy a keresetet az ítélet 75.000 forintot meghaladó részében utasítsa el, a felperesek akként, hogy 2005. január 1-től az első fokú ítélettel szemben az éves költségvetési törvényben meghatározott mértékű késedelmi kamatok helyett, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt mértékének megfelelő késedelmi kamat, továbbá a javukra, mint egyetemlegesen jogosultak javára 929.796 forint és személyenként további 499.438 forint perköltség megfizetésére kötelezze az alperest.

Az alperes azzal érvelt, hogy nem vitásan 26.034.827 forint értékű árut vett át bizományi értékesítésre. Ebből azonban le kellett volna vonni az I. rendű felperes felszámolója által értékesített áruk értékét. A felszámoló 1998. október 5-én kelt levelében hozzájárult ahhoz, hogy az elszámolásokban a beszerzési ár 30%-kal csökkentett mértékben szerepeljen, az ennek megfelelő összeget az elszámolásnál ugyancsak figyelembe kell venni. A felperes követelését bruttó fogyasztói áron vette

számításba az elsőfokú bíróság, az ÁFA-val növelt nyilvántartási ár helyett. A tartozásának meghatározásánál ezt a körülményt is értékelni kell. Ezeknek a körülményeknek a figyelmen kívül hagyása mellett sincs azonban tartozása. 9.635.510 forint értékű árut ugyanis értékesített, 16.455.171 forint értékű árut pedig a 'B' Kft.-nek átadott. Ezek összege több, mint az átvett áruk értéke.

A felperesek a kamat mértékét illetően hivatkoztak a 2004. évi CXXXV. törvény 134. §-a rendelkezésénél fogva alkalmazandó Ptk. 301/A. § (2) bekezdésére.

Előadták, hogy összesen 1.613.800 forint kereseti és fellebbezési illetéket róttak le. Mivel a pernyertességük aránya 62%-os volt, az illetékköltségükből 1.000.556 forintot az alperes köteles megtéríteni. Az alperes 913.300 forint, ők 475.635 forint szakértői díjat előlegeztek. Az összes szakértői díj így 1.358.935 forintot tett ki. A szakértői díjból ők a pernyertességükhöz mértén 516.395 forintot kötelesek viselni, ez 70.760 forinttal több, mint az általuk előlegezett szakértői költség. A különbözet, 929.796 forint, mint egyetemlegesen jogosultakat, őket megilleti. Az ügyvédi munkadíjra, mint perköltségre, személyenként tarthatnak igényt, ez a perköltségtétel fejenként 499.438 forint.

A kereseti illetéket lerótták, ezért az elsőfokú bíróság alaptalanul kötelezte őket illetékfizetésre.

Az alperesi fellebbezésre előterjesztett ellenkérelmükben hangsúlyozták, hogy az alperes fellebbezésében előadottak részben nem felelnek meg a valóságnak, részben új tényállításoknak minősülnek, amire a Pp. 235. § (1) bekezdése értelmében nincs lehetőség. Tagadták, hogy a felszámoló értékesítéseket végzett volna. Erre egyébként az alperes az elsőfokú eljárás során nem hivatkozott. Új tény állítását a Pp. 235. § (1) bekezdése a fellebbezési eljárásban nem teszi lehetővé.

Az alperes által a fellebbezéséhez csatolt iraton a „biz. átadva” feljegyzés nem szerepelt. A kérdéses szavak egyébként is inkább azt jelenthetnék, hogy a bizományosnak átadva.

A 30%-os árengedmény nem valamennyi, hanem a I. és II. számú mellékletben megjelölt árukra vonatkozott. Az árengedményt egyébként elszámolták. A megmaradt árukra az árengedmény nem vonatkozott.

Az alperesnek tételesen meg kellett jelölnie, hogy mely megmaradt árukra terjed ki szerinte az árengedmény, az alperes ezt nem tette meg.

A 'B' Kft. az alperes „albizományosa” volt, vele az I. rendű felperes nem állt jogviszonyban. A 'B' Kft.-nek átadott árukkal ezért az alperesnek kell elszámolnia.

A könyvszakértői vélemény szerint az elszámolás az ÁFA-val növelt nyilvántartási ár alapulvételével történt, ami alacsonyabb az ÁFA-val növelt beszerzési árnál.

Kiemelték, hogy az igazságügyi könyvszakértő valamennyi dokumentumot megvizsgált és ezek alapján állapította meg az alperes által átvett, s az általa értékesített, valamint a megmaradt áruk körét és értékét.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy az alperesi fellebbezés alaptalan, a felperesek fellebbezése azonban alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és abból a per főtárgya és a főkövetelés tekintetében helytálló jogi következtetést is vont le. A számológépen

rögzített árulista igazolta, hogy a felperes az alperesnek bizományi értékesítésre milyen árukészletet adott át, az alperest, mint bizományost a Ptk. 513. § (2) bekezdésére figyelemmel, a Ptk. 479. § (2) bekezdése alapján az átvett árukkal való elszámolás kötelezettsége terhelte. Az elszámolás tekintetében a megismételt eljárásban adott könyvszakértői vélemény volt a döntő. Az alperesnek a fellebbezésében felhozott kifogásokat az elsőfokú eljárás során kellett volna előadnia. Az elszámolásra más bizonyítékok, mint a könyvszakértő által vizsgált bizonylatok, nem voltak alkalmasak.

A Ptk. 2002. évi XXXVI. törvény 5-6. §-aiban megállapított 301. és 301/A. §-ai értelmében, figyelemmel a 2004. évi CXXXV. törvény 134. §-ára, 2004. május 1-től követően a kamat mértéke a rendelkező részben írt kamatmérték. A felperesek azonban csak 2005. január 1-től kezdődően kérték ebben a mértékben a kamatot meghatározni, ezért a kamatmértékről az ítéltábla a fellebbezésükben foglaltaknak megfelelően döntött.

A felperesek az első fokú ítélet perköltségviselésre vonatkozó rendelkezését alappal kifogásolták, a fellebbezésükben az előlegezett költségeket, a pernyertesség - pervesztesség arányát helyesen jelölték meg.

A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az első fokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a per főtárgya, illetve a főkövetelés tekintetében helybenhagyta, míg a kamatok, valamint a perköltség vonatkozásában a rendelkező részben írtaknak megfelelően megváltoztatta.

A sikertelenül fellebbező alperes köteles a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperesek fellebbezési perköltségét is megfizetni.

Budapest, 2010. január 29.

. Molnár Ambrus s. k. a tanács elnöke, Dr. Szücs József s. k. előadó bíró, Dr. Vuleta Csaba s. k. bíró